



03.03.2014

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite VM065:00/2012

Asia **OKM lausunto-kuntalain valmisteluun liittyvä lausuntopyyntö-
lausunnon täydentäminen**

Opetus- ja kulttuuriministeriö täydentää valtiovarainministeriölle 31.1.2014 toimittamaansa kuntalain valmisteluun liittyvää lausuntoa (OKM/200/050/2013) ja esittää kuntien suunnitteluvelvoitteiden osalta seuraavaa:

Kunta on velvollinen perusopetuslain nojalla järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Perusopetuksen lisäopetuksen, perusopetukseen valmistavan opetuksen ja muille kuin oppivelvollisille tarkoitetun perusopetuksen järjestäminen on kunnalle vapaaehtoista.

Perusopetuksen osalta valtiovarainministeriö on tulkinnut lainsäädäntöä siten, että perusopetuksessa on 11 suunnitteluvelvoitetta. Mikäli tehostetun ja erityisen tuen henkilökohtaisesti oppilaalle laadittavia suunnitteluvelvoitteita ei lasketa mukaan, on perusopetuslaissa ja sen nojalla säädetty kunnalle seuraavat suunnitteluvelvoitteet:

1. opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä opetussuunnitelma, opetussuunnitelma hyväksytään erikseen suomenkielistä, ruotsinkielistä ja saamenkielistä sekä tarvittaessa muulla kielellä annettavaa opetusta varten,
2. opetuksen järjestäjän tulee laatia opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä,
3. opetuksen järjestäjän tulee laatia lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma, jossa määrätään opetuksen yleisestä järjestämisestä, opetustunneista ja opetuksen yhteydessä järjestettävästä muusta toiminnasta sekä työajoista, koulun ulkopuolella annettavasta opetuksesta sekä muista tarpeellisista opetuksen järjestämiseen liittyvistä asioista,
4. opetussuunnitelma tulee laatia myös perusopetuksen lisäopetusta varten, mikäli sellaista kunta päättää järjestää, samoin opetussuunnitelma on laadittava perusopetukseen valmistavan opetuksen ja muille kuin

oppivelvollisille annettavaa perusopetusta varten, mikäli kunta näitä päättää järjestää.

Opetussuunnitelma voidaan laatia siten, että siinä on kuntakohtainen osio sekä alueittaisia tai koulukohtaisia osioita sen mukaan kuin opetuksen järjestäjä päättää.

Opetussuunnitelmassa päätetään perusopetuksen kasvatus- ja opetustyöstä ja täsmennetään opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä tavoitteita ja sisältöjä sekä muita opetuksen järjestämiseen liittyviä seikkoja. Opettajan tulee opetuksessaan noudattaa opetuksen järjestäjän vahvistamaa opetussuunnitelmaa.

Perusopetuksen opetussuunnitelmaa laadittaessa tulee jo nykyisin ottaa huomioon esiopetuksen opetussuunnitelma ja perusopetuksen yhtenäisyys sekä muut kunnassa tehdyt lapsia, nuoria ja koulutusta koskevat päätökset. Perusopetuslain mukaan Opetushallitus valmistelee opetussuunnitelman perusteet esiopetusta, oppilas- ja opiskelijahuoltoa sekä kodin ja koulun tai oppilaitoksen yhteistyötä koskevilta osin yhteistyössä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa. Opetuksen järjestäjäkohtaiset opetussuunnitelmat tulee oppilashuollon osalta laatia yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon toimenpanaan kuuluvia tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa. Näin ollen jo erityislainsäädäntöön sisältyy merkittävässä määrin suunnitelmia koskevia yhteistyövelvoitteita. Uusi oppilas- ja opiskeluhuoltolaki rakentuu vielä voimakkaammin yhteistyön varaan. Oppilaiden ja heidän huoltajiensa tulee voida vaikuttaa opetussuunnitelman laatimiseen paikallisella tasolla. Osana laajaa kuntastrategiaa paikallisten, jopa koulukohtaisten, olosuhteiden huomioon ottaminen ja vaikutusmahdollisuudet saattavat heikentyä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö katsoo, että opetussuunnitelma ja sitä täydentävä vuosisuunnitelma ovat edelleen välttämättömiä opetuksen ja kasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Lukiokoulutus ei lukiolain mukaan ole kunnan lakisääteinen tehtävä, vaan sen järjestäminen perustuu lupaan. Jos siis kunta hakee lupaa järjestää lukiokoulutusta ja saa sen, tulee kunnalle velvollisuus tehdä opetussuunnitelma ja siihen perustuva vuosisuunnitelma ja sen yhteydessä suunnitelma opiskelijoiden suojaamiselta väkivallalta ja häirinnältä. Kaikki laissa olevat velvoitteet koskevat kaikkia lukiokoulutuksen järjestäjiä organisaatiomuodosta riippumatta.

Ammatillinen koulutus, ammatillinen aikuiskoulutus ja oppisopimuskoulutus eivät myöskään ole ko. toimintalainsäädännön mukaan kunnan lakisääteisiä tehtäviä, vaan niiden järjestäminen perustuu lupaan. Jos siis kunta hakee lupaa järjestää ammatillista koulutusta ja saa sen, tulee kunnalle velvollisuus tehdä opetussuunnitelmat ja sen yhteydessä suunnitelma opiskelijoiden suojaamiselta väkivallalta sekä henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma erityisopetuksessa. Kaikki laissa olevat velvoitteet koskevat kaikkia koulutuksen järjestäjiä organisaatiomuodosta riippumatta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa edelleen, että mahdollinen kuntastrategia tuskin tulee korvaamaan tarvetta esim. vapaan sivistystyön opetuksen järjestämistä koskevalle toimintasuunnitelmalle, joka on nimenomaan tiettyä toimintoa koskeva yksityiskohtainen suunnitelma. Aikuiskoulutuksen osaltahan ei juuri ole kuntiin kohdistuvia lakiin perustuvia suunnitteluvälitteitä ja muutoinkin lainsäädäntö kohdistuu myös muihin koulutuksen järjestäjinä toimiviin kuin kuntiin.

Valtiovarainministeriön ”Kuntien tehtävien kartoitus”-raportissa (VM:n julkaisu 2/2013) on mainittu 1 suunnitteluvälite ”Ammattikorkeakoulutoimintaa” koskien. Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että ammattikorkeakouluilla ei vuonna 2014 ole ylläpitäjinä yksittäisiä kuntia eikä ammattikorkeakouluja koskeva toiminta ole kunnille säädetty lakisääteinen tehtävä.

Em. raportissa on mainittu myös ”Liikuntaa ja ulkoilua” koskien 1 suunnitteluvälite. Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa lopuksi, että ministeriö vastaa liikuntalain mukaan liikuntatoimen yleisestä johdosta, kehittämisestä ja yhteensovittamisesta liikunnan yhteistyössä valtionhallinnossa, mutta ko. suunnitteluvälite koskee ulkoilureittejä ja kuuluu ympäristöministeriön hallinnonalaan.

Kansliapäällikkö

Anita Lehikoinen

Ylitarkastaja

Riitta Lehtomaa

Tiedoksi:

Opetus- ja kulttuuriministeriön osastot ja erilliset yksiköt

Tiedoksi

kopo
kupo
ktpo
aipo
osu
viy
kas

hao